

OPINIESTUK

Vakantie én ook wel opvang, op het speelplein!

Over speelpleinwerk en de opvangfunctie

Mechelen - De Standaard schrijft op 31 juli 2015 '[ouders worstelen met zomervakantie](#)'. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk, de koepelorganisatie van het speelpleinwerk in Vlaanderen en Brussel, wil hierop graag reageren.

In Vlaanderen en Brussel zijn er meer dan 500 speelpleinwerkingen. Op elke speelpleinwerking draait het om 'spelen om te spelen'. Spelen, waar kinderen zelf vorm aan geven en keuzes in maken. Want, zoals u zich zelf vast herinnert, is dat waar het om draait als kind, en zéker in de vakantie. Reken er maar op dat de speelpleinwerkingen hun best doen om kinderen zoveel mogelijk van dat heerlijke vakantiegevoel te bieden, zodat een dag op het speelplein veel meer is dan alleen maar '*wachten tot je ouders klaar zijn met werken*'.

Het speelpleinwerk is inderdaad ook voor ouders, die het -helaas- met veel minder vakantiedagen moeten stellen, een voor de hand liggend puzzelstuk om die twee maanden zomervakantie te overbruggen. Want speelpleinwerk is nu eenmaal bijna de hele vakantie open, vlakbij te vinden en in veel gevallen ook vlot toegankelijk.

De eigenheid van speelpleinwerk

Het speelpleinwerk heeft een sterke opvangfunctie, zoveel is zeker. Maar die opvangdruk stijgt en dat maakt het voor speelpleinwerkingen niet evident. Speelpleinwerkingen willen graag speelkansen bieden voor *alle* kinderen en jongeren. Of je ouders nu wel of niet gaan werken. Of je nu maanden op voorhand ingeschreven bent of de dag zelf aan de poort staat.

In de praktijk zien we helaas ook meer inschrijvingstops en systemen om vooraf in te schrijven. Een gebrek aan draagkracht, van de animatorenploeg of van de locatie. Heel wat werkingen voeren met tegenzin zo'n stop of inschrijfsysteem in, omdat dit ingaat tegen de toegankelijkheid van de werking. Ook de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk wil maar al te graag dat van-dag-tot-dag inschrijven de norm blijft in de praktijk. Dat kan, maar heeft financiële consequenties.

Ook op vlak van openingsuren stemmen speelpleinwerkingen hun aanbod meer en meer af op werkende ouders. Ze zijn alsmaar vroeger én alsmaar langer open. Uit recent onderzoek van Kind en Samenleving¹ blijkt dat speelpleinwerkingen gemiddeld tussen 7u en 8u 's morgens de deuren van de vooropvang openen. En dat ze tussen 17u en 18u vaak nog naopvang aanbieden. Speelpleinwerkingen nemen hun opvangfunctie ter harte, hoewel uit datzelfde onderzoek blijkt dat opvang niet als hoofddoel van de speelpleinwerking aangegeven wordt. Speelpleinwerking is in de kern nog steeds gewoon jeugdwerk, voor kinderen en door jongeren.

¹ <http://k-s.be/de-wereld-volgens-kinderen/vrije-tijd-en-spelen/het-grote-speelpleinonderzoek/>

Jongeren zijn tot 10 uur per dag aanwezig op het speelplein. Is het wel de verantwoordelijkheid van het jeugdwerk om de opvangfunctie te vervullen?

Jongeren dragen het speelpleinwerk. Het speelplein is een plek waar jongeren in hun vrije tijd kansen krijgen om zich persoonlijk te ontwikkelen, vrienden te maken, te engageren. Ze nemen verantwoordelijkheid en kunnen mee beslissen en beleid maken. Uit het grote speelpleinonderzoek leren we dat animatoren tevreden zijn op het speelplein. Dat ze er, zoals dat in het jeugdwerk gaat, heel wat competenties ontwikkelen en vrienden voor het leven aan overhouden. De jonge animatoren klagen niet, maar tegelijk blijkt dat de gemiddelde animator tot bijna 10 uur per dag op de werking aanwezig is. Is dat wel de verantwoordelijkheid van het jeugdwerk?

Jongeren op hun limiet

De opvangfunctie van het speelpleinwerk is geen opvanggarantie. Het schoentje knelt bij de combinatie van steeds langere opvangtijden én het jeugdwerkarakter. 70% van de speelpleinwerkingen staan zélf in voor de voor- en naopvang en spreken de animatoren aan om die functie waar te maken. Animatoren, die op hun best zijn als ze gewoon mogen spelen met kinderen. En dat spelen dan ook nog eens stevig voorbereiden, allemaal na een drukke dag.

Ja, het speelpleinwerk is een goede werkvorm die vakantiedag na vakantiedag z'n dienst bewijst. Het speelpleinwerk biedt tegelijk ruimte aan kinderen om te spelen én om een oplossing te bieden voor de opvangvraag, als ouders met twee gaan werken zoals van hen verwacht wordt.

Nee, het speelpleinwerk kan het niet alleen. De kerntaak van het speelpleinwerk is een speelaanbod bieden, mét jongeren. De uitdaging ligt erin om dit te blijven doen, mét jongeren die nu al meer dan het beste van zichzelf geven. Elke dag opnieuw, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat, met hart en ziel. En dat is ook zo voor elke andere vorm van vakantiewerkingen met jongeren die - gewild of net niet- een opvangfunctie vervullen (sportkampen, vakantiecampen, grabbelpas...).

Nieuw decreet: afstemming nodig!

Er is duidelijk nood aan meer draagvlak voor de opvang van kinderen in de zomervakantie, over de sectoren heen. Een draagvlak dat werkt aan afstemming met respect voor én versterking van de eigenheid van elk van de partners. Hiervoor is in de toekomst, zoals de conceptnota rond opvang en vrije tijd van schoolkinderen van minister Vandeurzen beschrijft, een grote rol voor de lokale besturen weggelegd. Lokaal wordt een samenwerkingsverband opgericht. Dit moet een structuur worden waarin alle partners elkaar ondersteunen in functie van de opvangnood. Het is van groot belang dat deze lokale

“Laat de afstemming van het opvangaanbod gebeuren op maat van kinderen”

structuren de eigenheid van alle partners erkennen en respecteren. Ook tijdens de zomervakantie, wanneer de nood aan opvang het grootst is en de begeleid(st)ers uit de opvang net zelf vakantie nemen.

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk pleit ervoor om die afstemming te laten gebeuren op maat van kinderen. Afstemmen vanuit een sterke opvanglogica ligt economisch het meest voor de hand en leidt gegarandeerd tot een makkelijke en pragmatische aanpak. Maar laat ons niet vergeten dat kinderen centraal staan! Speelkansen bieden en hen een echt vakantiegevoel geven, dat is wat telt.

En mogen we nog even verder dromen? Is speelpleinwerking die steeds langer duurt, net als andere vormen van ongetwijfeld heel plezierige en goedbedoelde vakantieopvang, niet slechts een lapmiddel voor een groter wordend maatschappelijk probleem? Het wordt dringend tijd om kinderen écht te beschouwen als actor in de samenleving en hen ruimte te geven om hun vakantie en spel zelf vorm te geven: thuis, in de woonomgeving, met vriendjes in de buurt en overal waar ze dat willen.

Tot het zo ver is, denkt de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk als expert rond speelkansen in de vrije tijd graag mee hoe dit toekomstige decreet verder vorm kan krijgen, met een centrale plaats voor de beleving van kinderen. We kijken uit naar een uitnodiging!

Contactpersonen voor de pers:

Amke Bailleul

Coördinator visie - Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS)

+32 499 61 02 41

amke@speelplein.net

Over de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) is een dienstverlenende organisatie voor het speelpleinwerk in Vlaanderen en Brussel. De dienstverlening omvat lokale ondersteuning, kadervorming en belangenbehartiging. De VDS wil speelpleinwerkingen proactief ondersteunen om meer en betere speelkansen in de vrije tijd van kinderen te creëren. Het belang van het kind is daarbij ons uitgangspunt.

Meer informatie: www.speelplein.net